

NME-zine

Tweemaandelijks e-nieuwsbrief over Natuur- en Milieueducatie nr. 15, december 2005

● [NME-webstek](#) ● [schrijf je in](#) ● [archief](#) ● [schrijf je uit](#) ● [printversie](#) ● [contact](#)

In dit NME-zine

1. [Vlaams NME-overlegplatform](#)

2. [MOS :](#)

Ikkietikkietijd: *Themabundel energie voor het basisonderwijs*
MOS leeft - *Jaarverslag november 2004 - oktober 2005*

3. [Vergroening :](#)

Studiedagen - *Vergroen je basisschool*

4. [Jeugd en NME](#)

De nacht van de energievreters - *Jongeren gaan de confrontatie aan*
Wedstrijd - *Loslopende Prijsbeesten 2005*
Duurzame ontwikkeling in de jeugdsector - *Projectoproep Van Weert*
Go 4 Nature - *Speels van nature*

5. [Volwassenen en NME](#)

Nieuw lesmateriaal - *Natuur- en Milieueducatie voor laaggeschoolden*
Open venster - *Trefdag SoCius*
Bemoei je - *Aankomend milieubeleid doelgroep consumenten*
Naar een nieuwe verstandhouding - *Verenigingsleven en overheid*

6. [Milieuzorg in de hogeschool](#)

Goedkoper - *Trein 40% goedkoper voor studenten*
Thesisje vinden? - *De scriptiedatabank*
Denk mee - *Milieuzorgsysteem hoger onderwijs*

7. [Enneemmee:](#)

[Carte blanche of corset](#)

[NME-inventaris](#)

[NME-activiteiten](#)

[Nieuwe NME-links](#)

1. [Vlaams NME-overlegplatform](#)

Het NME-overlegplatform van 17 november 2005 stond een laatste keer integraal in het teken van Educatie voor Duurzame Ontwikkeling (EDO). Vanaf 2006 zal er een inhoudelijke opsplitsing zijn tussen het NME-overlegplatform dat verder blijft werken rond specifieke NME-thema's, en het EDO-overlegplatform dat zich zal toelagen op de uittekening van de implementatiestrategie voor Educatie voor DO, waartoe ook België zich internationaal heeft geëngageerd.

Pieter Tratsaert en Heleen Van Den Haute van de KHLeuven lichtten het project '**Duurzame Ontwikkeling en Hoger Onderwijs**' toe : de ontwikkeling en evaluatie van methodieken om DO een duidelijke plaats te geven in het HO. Ze toonden een waaier van raakvlakken en mogelijkheden tot samenwerking met andere initiatieven. Rob Adriaensen van 11.11.11.

verduidelijkte het opzet van de **campagne '2005... De tijd loopt'** en de concrete acties gepland tot september 2006.

Vervolgens lichtte de heer Tom De Saegher, adjunct-kabinetschef van de Vlaamse minister-president, de **Vlaamse Strategie voor Duurzame Ontwikkeling** toe. 'Educatie voor DO' is hierin opgenomen als één van de 12 operationele projecten. Het kabinet ziet in EDO-overlegplatform een goed forum om concrete maatregelen en acties rond het thema te bespreken en uit te werken.

De vergaderdata voor 2006 zijn : 23 februari, 15 juni en 26 oktober 2006 .

Documenten : www.milieueducatie.be
Info : rosine.vanoost@lin.vlaanderen.be

2. MOS

➡ Ikkietikkietijd - Themabundel energie voor het basisonderwijs

De nieuwe **MOS-themabundel "Energie"** voor het **basisonderwijs** staat vol knetterende ideeën en activiteiten om met de hele school aan de slag te gaan. In het inleidende deel vind je in een notendop de belangrijkste achtergrondinformatie. Het voorleesverhaal "Joris en de ikkietikkietijd", de speurtocht naar energie en het trekkaartenspel zijn voor de kleuters bestemd. Bij de wat oudere leerlingen kan je starten met het stripverhaal "De energiegrot". Via een energieagenda, opdrachten in verband met hernieuwbare energiebronnen, een kwartet, energiemetingen of rollenspel leren de leerlingen over het energievraagstuk en hun eigen energieverbruik. Het tweede deel flitst de school van de ene energieactie naar de andere. Van kleine haalbare acties tot grote infrastructuurwerken: elke school kan op haar eigen tempo haar energieproject vormgeven. Verder vind je informatie over lespakketten en 'schakels' om te bezoeken i.v.m. het thema.

Vraag de themabundel aan bij je provinciale MOS-begeleider (www.milieuzorgopschool.be) en maak er een spetterend energiejaar van.

➡ MOS leeft - Jaarverslag november 2004 - oktober 2005

Hoeveel MOS- en logoscholen zijn er in elke provincie en het Brusselse hoofdstedelijke gewest? Wat zijn de belangrijkste milieumaatregelen en -acties op MOS-scholen? Welke strategie volgen de provincies, hoe promoten ze MOS en welke ondersteuning krijgen de scholen van de begeleiders? Realiseren de scholen milieu- en educatieve winst?

Het antwoord op deze vragen vind je in het "Jaarverslag MOS, november 2004 - oktober 2005". Je kan het downloaden via www.milieuzorgopschool.be of kiezen voor de samenvatting. Dan hoeft je maar 8 bladzijden af te drukken.

3. Jeugd en NME Vergroening

➡ Studiedagen - Vergroen je basisschool

De technische handleiding "Vergroening van de schoolomgeving" en het bijhorende werkboek zijn begin volgend jaar klaar. Hierbij hoort per provincie een studiedag voor leerkrachten en directies basisonderwijs. Onderstaande tabel biedt je de mogelijkheid om de datum al vrij te houden en/of om inlichtingen in te winnen bij je provinciale MOS-begeleiding basisonderwijs.

Provincie	Datum	Contact
Antwerpen	donderdag 27 april 2006 (hele dag)	mos@pime.provant.be
Limburg	zaterdag 18 november 2006 (LIMNET)	jlambrix@limburg.be
Oost-vlaanderen	woensdagnamiddag 26 april 2006	roswitha.gerbosch@oost-vlaanderen.be
Vlaams-Brabant	woensdagnamiddag 29 maart 2006	lien.loonbeek@vl-brabant.be
West-Vlaanderen	woensdagnamiddag 19 april 2006	bart.decrop@west-vlaanderen.be
Algemene vragen over vergroening		vergroenjeschool@vlaanderen.be

4. Jeugd en NME

➡ Nacht van de energievreters - Jongeren gaan de confrontatie aan

Op 25 en 26 november gingen de Vlaamse jeugdhuisjongeren de confrontatie aan met de energievreters! Hoe? Door ze één voor één te liquideren! Verwarming, verlichting, geluidsinstallatie, koelkasten ... allemaal moesten ze er aan geloven!

De energievreters uitschakelen is de rode draad doorheen de milieuvriendelijke avond. Jongeren kiezen zelf welke energievreter ze eerst uitschakelen (bvb. verwarming, want ze hebben dekentjes bij zich) en welke het langst moet blijven werken (bvb. de koelinstallatie, want lauw bier is niet te drinken).

De activiteit staat stap voor stap beschreven in een **draaiboek** en kun je het hele jaar door organiseren. In het draaiboek staan ook allerlei originele milieuvriendelijke randactiviteiten beschreven: een Miss en Mister Ecotopia-verkiezing, een modeshow met enkel afval of recyclageproducten, akoestische optredens ...

De Nacht van de Energievreters kadert binnen het **EcoSpot** project, een initiatief van Ecolife vzw en de Vlaamse jeugdhuisfederaties VFJ, JGM en JeF vzw. De Vlaamse overheid ondersteunt financieel. Het project voorziet naast De Nacht van de Energievreters ook de **EcoScan** en de **EcoTeams** voor jeugthuizen.

Meer informatie over de Nacht van de Energievreters (met o.a. het draaiboek), de EcoScan of de EcoTeams vind je via www.ecospot.be.

➡ Wedstrijd - Loslopende Prijsbeesten 2005

De voorbije zomer organiseerde JeROM voor de tweede keer de wedstrijd Loslopende Prijsbeesten. Volgende lokale jeugdgroepen strijken een **cheque van 125 euro** op: *Groep Ergaki Bouworde vzw Leuven, JNM Nationaal St-Pietersbergkamp, JNM Taxandria, Chiromeisjes Lippelo Don Bosco Sint-Amands.*

Zij zorgden voor een milieuvriendelijk kamp door o.a. met de trein naar de kampplaats te reizen, met biologische en seizoensgebonden groenten te koken, met afvalmateriaal te knutselen, geen individueel verpakte tussendoortjes uit te delen, rationeel om te gaan met water en energie ...

Meer inspirerende ideeën vind je via www.jeromweb.be.

➡ **Duurzame ontwikkeling in de jeugdsector – Projectoproep Van Weert**

Els Van Weert, staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en Sociale Economie, wil jongeren (lokale jeugdgroepen) in België aanmoedigen om concrete activiteiten te ontwikkelen in het kader van duurzame ontwikkeling. Hiervoor wordt voor de tweede maal een projectoproep gelanceerd.

Duurzame ontwikkeling gaat over de toekomst. Willen we het hier binnen honderd jaar nog leefbaar houden en willen we dat iedereen het nu op de aarde goed heeft, dan kan dat alleen maar door respectvol om te springen met de aarde en de mensen erop.

Kandidaatsdossiers moeten uiterlijk op 27 januari 2006 ingestuurd worden.

Info over de projectoproep, selectiecriteria en kandidaatsformulier op de site van de Koning Boudewijnstichting.

Link: http://www.kbs-frb.be/code/page.cfm?id_page=125&ID=907

➡ **Go 4 Nature - Speels van nature**

Go 4 Nature zoekt jong volk, actief in een of meer jeugdbewegingen, niet te beroerd om de handen uit de mouwen te steken, er op uit om dicht bij huis in de natuur te spelen én beheerders of eigenaars van een natuur-, bos-, park- of natuurrijk landbouwgebied, op zoek naar enthousiaste pleitbezorgers, niet wars van helpende handen.

Zij kunnen samen een project uitwerken en zoeken naar speelmogelijkheden en naar beheerwerk geschikt voor jonge helpers.

Kandidaatsdossiers moeten uiterlijk op 21 april 2006 ingestuurd worden.

Meer info over de projectoproep en kandidaatsformulier via www.go4nature.be

5. Volwassenen en NME

➡ **Nieuw lesmateriaal - Natuur- en milieueducatie voor laaggeschoolden**

Het **lessenpakket** "Niet voor Groentjes. Natuur- en milieuaspecten in de opleidingen van maatschappelijk functioneren en maatschappelijk participeren in de basiseducatie" is er! Het bestaat uit een handleiding voor docenten, een cursistenmap en een cd-rom. Het biedt de 29 centra voor de basiseducatie uitgewerkt lesmateriaal over verschillende thema's zoals leefmilieu, energie, mobiliteit, vrije tijd in natuur- en milieusector, bewust consumeren ... Elk deel bestaat uit een algemene kennismaking met het thema, een diepere verwerving en verwerking van de leerstof, een evaluatie en suggesties voor de portfolio van de cursist.

Op 9 december organiseert het Vlaams Ondersteuningscentrum voor de Basiseducatie een studiedag voor werkers in de basiseducatie. Op de trefdag wordt ook het lessenpakket voorgesteld.

Het Vlaams Ondersteuningscentrum voor de Basiseducatie ontwikkelde het pakket in opdracht van de cel Natuur- en Milieueducatie & Informatie van

de afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid.

Meer informatie over het lessenpakket krijg je bij
muriel.geldhof@lin.vlaanderen.be

Meer informatie over de trefdag vind je via www.vocb.be

➡ Open venster - Trefdag SoCius

Op vrijdag 2 december 2005 organiseert SoCius (Steunpunt Sociaal-cultureel werk) in De Factorij te Schaarbeek 'Open Venster', een trefdag voor medewerkers van sociaal-culturele volwassenenorganisaties. Welkom zijn medewerkers die bezig zijn met of inspiratie zoeken voor de vernieuwing van hun praktijk. De trefdag behandelt thema's als burgerschap, diversiteit, doelgroepgericht werken ... Ook milieueducatie krijgt een centrale plaats. Je kan er kennismaken met vernieuwende projecten uit de NME-sector. Een interactieve beurs toont inspirerend materiaal.

Meer informatie over het programma en de inschrijving:

http://www.socius.be/modules/indexnews_article.php?rubriek=22&article=1518

➡ Bemoei je - Aankomend milieubeleid doelgroep consumenten

De cel doelgroepenbeleid van AMINAL heeft het "aankomend milieubeleid met impact op de consumenten" in kaart gebracht. Zo kunnen consumentenorganisaties een inbreng in de voorbereiding hebben. Het document is een eerste aanzet tot verdere afstemming en coördinatie.

Gratis te downloaden "Aankomend milieubeleid doelgroep consumenten":

http://www.mina.be/front.cgi?s_id=823

➡ Naar een nieuwe verstandhouding? - Verenigingsleven en overheid

De Koning Boudewijnstichting organiseert op 6 december 2005 een studiedag over het verenigingsleven en zijn interactie met de overheid (Résidence Palace, Wetstraat 155, Brussel, 09.00u.- 17.00u.). Welkom zijn verantwoordelijken van het verenigingsleven en betrokken actoren van de verschillende overheden.

Meer informatie vind je via

www.kbs-frb.be/code/page.cfm?id_page=89&ID=275

6. Milieuzorg in de hogeschool

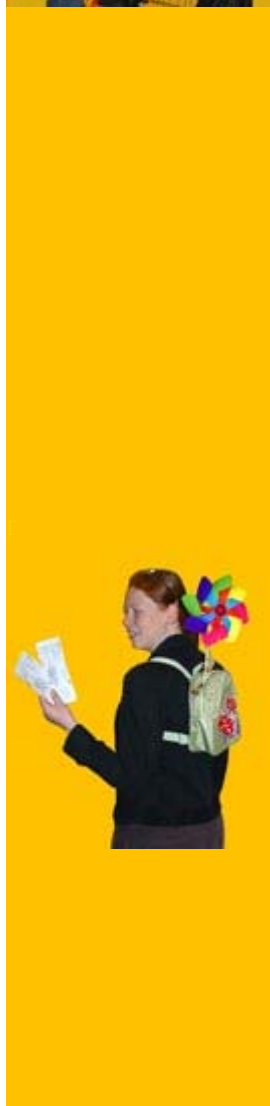
➡ Goedkoper - Trein 40 % goedkoper voor studenten

Vanaf 1 februari 2006 worden treinabonnementen voor studenten vanaf 18 jaar liefst veertig procent goedkoper. Op lange termijn zal er naar gratis treinabonnementen gestreefd worden, net zoals geleidelijk naar gratis leerlingenvervoer zal gegaan worden.

Meer informatie vind je via www.studentizine.be

➡ Thesis gezocht

In de **Vlaamse Scriptiebank** vind je de samenvatting van de thesissen terug die worden ingestuurd om deel te nemen aan **de Vlaamse Scriptieprijs**. In december verschijnen de inzendingen voor de scriptieprijs van 2005. Binnenkort kun je thesissen opzoeken per categorie, waaronder

de categorie milieu.

Redenen genoeg om een kijkje te nemen op

<http://www.fondspascaldecroos.org/scriptiebank/>

➔ Denk mee - Milieuzorgsysteem hoger onderwijs

Om de hogescholen en universiteiten over de streep te trekken om een milieuzorgsysteem uit te werken, ontwikkelt de cel NME&I een handleiding vol goede praktijkvoorbeelden en basisinformatie. Voor de uitwerking ervan zijn we nog op zoek naar enthousiastelingen die mee willen denken.

Interesse? Neem dan contact op met ilse.rottiers@lin.vlaanderen.be.

7. Enneemmee

➤ Carte blanche of corset

➔ Evaluatie van de Samenwerkingsovereenkomst

Het MIRA-BE is een rapport over de evaluatie van het milieubeleid in Vlaanderen. In de editie 2005 vind je een helder overzicht van 24 evaluatiestudies sinds de vorige publicatie in 2003. Je treft er een diepgaande evaluatie van 5 actuele beleidsvraagstukken. Een ervan is de samenwerking van de Vlaamse overheid en de lokale besturen i.v.m. de Samenwerkingsovereenkomst. Daarin speelt NME een belangrijke rol.

De evaluatie maakt duidelijk dat het actuele convenant zeker een verbetering is ten opzichte van de vorige versies. Een aantal knelpunten zijn weggewerkt, een aantal andere zijn gebleven, een aantal problemen zijn ook nieuw. Het rapport formuleert aanbevelingen die betrekking hebben op de relatie tussen het Vlaamse gewest en de gemeenten. Het gewest zou meer aandacht moeten besteden aan de groep van zwakkere gemeenten. Daarnaast moeten beide partijen proberen om directer met elkaar te communiceren. Meer terreinbezoeken en praktijkvoorbeelden zijn noodzakelijk. Netwerking via een internetforum kan interessant zijn.

De contracttekst, de toelichting en de handleiding voor de gemeenten moeten beter op elkaar worden afgestemd en waar mogelijk ook afgeslankt. Meer keuzemogelijkheden zijn nodig. De evaluaties door de clusterverantwoordelijken moet zo eenvormig mogelijk gebeuren. Tegelijk moet men blijven zoeken naar vereenvoudiging van de procedures.

Het draagvlak bij de lokale politici moet vergroten. Het is beter om de milieudienst te verankeren in alle gemeenten en het uitbetalingssysteem flexibeler te maken.

Het is duidelijk dat het Vlaamse gewest een grote inspanning heeft geleverd om de uitvoering van dit ambitieuze beleidsinstrument op een correcte en kwalitatieve manier te organiseren. Dat is belangrijk, want het instrument valt of staat met het draagvlak dat er is bij de doelgroep. Het gros van de zwakkere punten is de laatste twee jaren ook weggewerkt. Het is nu de uitdaging om ook de lokale besturen daarvan te overtuigen.

Meer informatie over de Vlaamse milieurapportering vind je terug op de MIRA-website van de VMM: www.vmm.be/mira

➤ NME-inventaris

➔ Zoek en vind

De interactieve en geoptimaliseerde NME-inventaris bestaat nu uit een volwaardige zoek- en beheersmodule. Op het startscherm van de beheersmodule is een **handleiding** beschikbaar die je helpt bij de invoer en het beheer van je gegevens. NME-aanbieders kunnen via de beheersmodule hun organisatie toevoegen en hun aanbodfiches up-to-date houden. Al **220 organisaties** hebben de weg naar de inventaris gevonden. De sitebezoeker kan in de zoekmodule verschillende trajecten volgen om tot de gezochte informatie te komen.

www.milieueducatie.be/nme-inventaris/

Informatie: nme@lin.vlaanderen.be

➤ NME-activiteiten ▲

➡ Provinciale activiteiten in de kijker

Maandelijks plaatsen we op www.milieueducatie.be/centra/ per Vlaamse provincie één activiteit/initiatief in de kijker. Suggesties voor 2006 stuur je naar nme@lin.vlaanderen.be

➡ De dag van de natuureducatieve vrijwilliger

Natuurpunt Educatie nodigt op 17 december 2005 alle vrijwilligers uit om hen te bedanken voor hun inzet voor meer natuur. Naast begeleide wandelingen in het **Landschap De Liereman** met als thema's 'spoorzoeken' en 'levend hout' is er de voorstelling van de nieuwe thematentoonstelling "**Levend Hout**" en van houten kunstwerken van Willem Vermandere.

Meer informatie en reservaties: 014 47 29 55, educatie@natuurpunt.be
www.natuureducatie.be

➡ CVN blaast 40 kaarsjes uit

Het CVN blaast eind dit jaar veertig kaarsjes uit. Tegelijk zal met de lichte 2005 ook de **7000ste natuurgids** haar of zijn diploma ontvangen. Reden genoeg om te vieren op 10 december 2005 in het Provinciehuis te Antwerpen. Het inhoudelijke luik staat in het teken van '**leren voor duurzaamheid**'. Iedereen is welkom, maar vooraf inschrijven is noodzakelijk.

Tel. 03 226 02 91 of info@c-v-n.be. Nieuw adres : Meir 44A, 2000 Antwerpen, www.c-v-n.be

➤ Nieuwe NME-links ▲

Portaalsite met een ruim aanbod aan internetadressen.
www.milieueducatie.be/informatief

- **Op zes poten**

Meetinstrument voor natuur- en milieueducatie en milieuzorg op school.
www.milieueducatie.be/onderwijs/VOET-overdegrenzen.htm

- **Duurzame ontwikkeling (oude Billy Globe)**

Als je meer informatie zoekt over wonen, voeding, vrije tijd, welzijn, mobiliteit, samenleving, productie en consumptie, grondstoffen en energie... ben je op deze webstek aan het juiste adres. Je vindt er een vormingsgids, een verklarende woordenlijst, de laatste nieuwtjes, doe-tips enz.
www.duurzame-info.be

- **De goede visgids**

Hebben vissen je altijd geboeid? Komt het water je al in de mond als je aan een versgepeld garnaaltje denkt? Neem dan zeker een kijkje op www.goedeviss.be. Je vindt er gegevens over vissoorten. Je komt te weten wat je kan doen om visbestanden te verbeteren zodat de oceanen en zeeën weer gezond worden.

- **Beloningsinstrument**

"Zet milieu op de kaart" is een leuk project waarbij de inwoners van Overpelt punten kunnen verdienen door milieuvriendelijk gedrag. Met die punten kunnen ze bvb. een toegangsticket voor het gemeentelijke zwembad of een Lijnkaart kopen. Op www.zetmilieuopdekaart.be vind je meer informatie over dit initiatief.

- **Energieprestatieregelgeving**

Vanaf 1 januari 2006 moeten nieuwbouw- en verbouwde woningen waarvoor een bouwaanvraag ingediend wordt, voldoen aan de Energieprestatieregelgeving (EPB). Een aantal topbedrijven uit de Belgische bouwsector hebben met de medewerking van de Vlaamse Overheid hun kennis gebundeld en brengen je op www.epb2006.be alle troeven die een bewust energieverbruik, de juiste isolatie en een aangenaam binnenklimaat opleveren.

NME-zine is de tweemaandelijks e-nieuwsbrief van de Cel Natuur- en Milieueducatie en -Informatie (Cel NME&I).

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid, Cel Natuur- en Milieueducatie en -Informatie, Graaf de Ferrarisgebouw, Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel, tel. 02 553 80 71, fax 02 553 80 25, nme@lin.vlaanderen.be
www.milieueducatie.be

v.u.: J.P. Heirman, directeur-generaal, administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer (AMINAL)

Reactie op dit NME-zine? nme@lin.vlaanderen.be Ken je nog andere geïnteresseerden? Stuur hen dit NME-zine.

Het volgende NME-zine verschijnt eind januari **2006**.

De Cel Natuur- en Milieueducatie en -Informatie (Cel NME&I) stimuleert netwerkvorming in de natuur- en milieueducatieve sector en maakt het brede publiek warm voor actuele milieuproblemen. Ze doet hiervoor beleidsvoorbereidend werk, moedigt wetenschappelijk onderzoek en professionalisering aan en werkt voor doelgroepen vernieuwende educatieve acties, pakketten en publicaties uit.

Het NME-zine informeert je tweemaandelijks over de evoluties van de natuur- en milieueducatie in Vlaanderen. Het vertrekt naar +/- 1 500 adressen uit onderwijs, NME-centra, natuur- en milieuverenigingen, administratie, provincies, gemeenten, landbouweducatie, jeugdwerk en sociaal-cultureel volwassenenwerk.

